

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของชุมชน ในโครงการป้องกันควบคุมโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง บ้านกิ้วพร้าว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย	
ชื่อผู้เขียน	นางสาว เสาวนีย์ สีสองสม	
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ มณีส ยอดคำ	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ ดร. เกษม นครเขตต์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสภณ อรุณรัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง โดยศึกษาชุมชนบ้านกิ้วพร้าว ตำบลจันจว้าใต้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในหมู่บ้าน โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม การจัดบันทึกภาคสนาม รวมทั้งศึกษาจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่วิเคราะห์บริบทของชุมชนจนถึงสิ้นสุดการวิจัยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 7 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม พศ. 2541

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในชุมชนบ้านกิ้วพร้าวนั้น ไม่พบการมีส่วนร่วมในระดับของการคิดตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินผล แต่พบในระดับของการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมเท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการนี้นั้น เป็นเพียงการให้ความร่วมมือของประชาชน และประชาชนจะเข้ามาร่วมกิจกรรมในโครงการอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามาร่วมในโครงการนี้พบว่า สืบเนื่องมาจากลักษณะโครงสร้างทางสังคมและจิตวิทยาสังคมของชุมชน ที่สำคัญ ได้แก่ ความเชื่อถือศรัทธาในผู้นำชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์บุคคล ที่ประชาชนให้ความเคารพและเชื่อถือศรัทธา รวมถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นที่ยอมรับของประชาชน นอกจากนี้การที่ประชาชนยินดีเข้ามาร่วมในโครงการอย่างสม่ำเสมอก็เพราะเห็นว่าโครงการนี้น่าจะเป็นผลดีต่อสุขภาพของตนเอง และเป็นที่ประจักษ์แก่ตนว่า ทำให้สามารถควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงได้ดี หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้ว ลักษณะทางสังคมอีกด้านหนึ่งที่มีส่วนทำให้โครงการนี้มีความต่อเนื่องนั้นก็คือวัฒนธรรมชนบทของชุมชนแห่งนี้ที่ประชาชนมีความผูกพันกัน และให้ความสำคัญกับชุมชน ดังนั้นประชาชนจะเข้ามาร่วมอยู่เสมอเมื่อมีกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

Thesis Title	Community Participation in Prevention and Controlling Diabetes and Hypertension Diseases Project at Ban Kewprow , Mae Chan District, Chiang Rai Province	
Author	Miss. Saowanee Srisongsom	
M.Ed.	Health Promotion	
Examining Committee		
	Assoc. Prof Manus Yodcome	Chairman
	Lect . Dr. Kasem Nakornkhet	Member
	Asst. Prof. Sopon Arunrutana	Member

Abstract

The purpose of this study was to investigate community involvement pattern and factors which influenced their involvement in the prevention and controlling diabetes and hypertension diseases project at Ban Kewprow , Tambon Chan Chowa Tai , Mae Chan District, Chiang Rai Province. Qualitative approach was used for collecting data from key informants in the village through informal interview, non - participatory observation, focus group discussion, field note, and documentary review. The study period, from community analysis up to the end of the study, was 7 months starting from February to August 1998.

The findings indicated that the community involvement , as defined by the term "community participation" , in the project was not found in the level of decision making, implementation, and evaluation but found only in sharing benefits level . Thus ,it can be concluded that the resident involved in the matter only in a co - operative manner and they would doing that regularly.

It was also found that the resident involved in the project due to some psycho-social characteristic of the community. Respecting in the community leader, as a symbolic person, known as the head of Health Volunteer was the first and most important factors that brought the resident to participate in the project. Public health personnel were also played an important role that brought about an involvement of the resident. Another factor that brought the resident to join the project regularly was that they perceived the value of controlling diabetes and hypertension problem since participated in the project.

The continuity of the project, however, were partly due to the character of the local culture known as "Community Royalty" which bringing people together at any community events.